

IZBA ADMINISTRACJI SKARBOWEJ W ZIELONEJ GÓRZE

0801-IWW.0921.8.2019.17

UNP: 0801-19-067178

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Przeprowadzonej na podstawie art. 51 w związku z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz. 1092) w Lubuskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Gorzowie Wlkp. kontrolę w trybie uproszczonym w zakresie *Prawidłowości funkcjonowania komórek realizacji w urzędach celno-skarbowych w zakresie kontroli realizowanych w oparciu o przepisy ustawy SENT oraz komórki Służby Dyżurnej*.

Kontrolę przeprowadzili: Pani Maja Dudek ekspert skarbowy (koordynator), Pani Ewa Grotkiewicz kierownik referatu, Pan Zbigniew Tomanek ekspert skarbowy w dniach od 13 września 2019 r. do 15 października 2019 r., na podstawie upoważnienia do kontroli nr 10/2019/US z dnia 12 września 2019 r., które okazano przed przystąpieniem do czynności kontrolnych Panu Rafałowi Lewaszow Zastępcy Naczelnika Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gorzowie Wlkp.

USTALENIA

1. Organizacja i stan etatowy komórek realizacji wykonujących zadania wynikające z przepisów ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opalowymi

Zgodnie Regulaminem organizacyjnym Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gorzowie Wlkp., nadanym przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielone Górze na podstawie § 9 załącznika nr 9 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie organizacji Krajowej Informacji Skarbowej, izby administracji skarbowej, urzędu skarbowego, urzędu celno-skarbowego i Krajowej Szkoły Skarbowości oraz nadania im statutów (Dz.Urz.MF.2019.12), w pionie zwalczania przestępczości ekonomicznej wydzielone zostały wyspecjalizowane komórki realizacji SENT, których zadaniem jest przeprowadzanie kontroli przewozu towarów na zasadach określonych w ustawie o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opalowymi. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym obowiązującym na dzień 31.08.2019 r. utworzone zostały następujące komórki:

- Drugi Dział Realizacji w Rzepinie – SENT (CZR-2),
 - Pierwszy Referat Realizacji w Rzepinie – SENT (CZR-2-1),
 - Drugi Referat Realizacji w Rzepinie – SENT (CZR-2-2),
- Trzeci Dział Realizacji w Zielonej Górze – SENT (CZR-3),
 - Pierwszy Referat Realizacji w Zielonej Górze – SENT (CZR-3-1),
 - Drugi Referat Realizacji w Zielonej Górze – SENT (CZR-3-2).

Do zadań tych komórek w szczególności należy:

- wykonywanie kontroli, o których mowa w ustawie o monitorowaniu drogowego przewozu towarów,

Krajowa Administracja
Skarbowa

ul. Generała Władysława Sikorskiego 2, 65-454 Zielona Góra
tel.: +48 68 456 07 00 | fax: +48 68 456 07 01

<http://www.lubuskie.kas.gov.pl/izba-administracji-skarbowej-w-zielonej-gorze>
e-mail: is@lu.mofnet.gov.pl

- wykonywanie kontroli celno-skarbowej, o której mowa w art. 62 ust. 5 pkt 1-3 ustawy,
- rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych, przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców w zakresie określonym w przepisach odrębnych,
- realizowanie niezbędnych czynności procesowych w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa skarbowego, wykroczenia skarbowego, przestępstwa lub wykroczenia,
- zatrzymywanie i przeszukiwanie osób, zabezpieczanie rzeczy oraz przeszukiwanie lokali mieszkalnych, pomieszczeń i innych miejsc, bagażu, ładunku, środków transportu i statków w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego,
- zatrzymywanie i przeszukiwanie urządzeń zawierających dane informatyczne lub systemów informatycznych, w zakresie danych przechowywanych w tych urządzeniach lub systemach albo na nośnikach, w tym korespondencji przesyłanej pocztą elektroniczną w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego,
- nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia i wykroczenia skarbowe,
- współpraca z innymi izbami, służbami i organami w zakresie przeciwdziałania i zwalczania przestępczości w zakresie właściwości KAS,
- wykonywanie zadań wymienionych w art. 64 ust. 1 pkt 3, 8 i 10 ustawy.

Komórki realizacji SENT realizują kontrole przewozu towarów na zasadach określonych w ustawie o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów w stałych punktach kontrolnych w Świecku, Olszynie, Gubinku, Łęknicy usytuowanych przy głównych szlakach transportowych, przez powoływane w razie potrzeby patrole mobilne oraz stały Zespół Kontroli Interwencyjnej.

Na dzień 31.08.2019 r. w komórkach realizacji – SENT pełniło służbę 102 funkcjonariuszy. Funkcjonariusze prowadzący kontrolę pełnią służbę w systemie zmianowym całodobowym. Kontrole prowadzone w stałych punktach kontrolnych realizowane są w maksymalnych składach: 2 osobowym, 3-4 osobowych, 6-7 osobowych, 8-10 osobowych w zależności od natężenia ruchu na szlaku komunikacyjnym, przy którym usytuowany jest punkt kontrolny oraz przez 2-3 osobowe zespoły patroli interwencyjnych z Zespołu Kontroli Interwencyjnej. W zależności od potrzeb lub przy pełnych składach osobowych tworzone są zespoły mobilne.

Funkcjonariusze Drugiego Działu Realizacji w Rzepinie – SENT z komórek CZR-2-1 i CZR-2-2 realizują kontrole przewozu towarów na zasadach określonych w ustawie o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów w stałym punkcie kontrolnym w Świecku. Prowadzone są też kontrole przez grupy mobilne np. kontrole przewozów kolejowych w Rzepinie. Kontrole w ramach grup interwencyjnych realizowane są sporadycznie na zlecenie Służby Dyżurnej. W stałym punkcie kontroli w Świecku wg stanu na 31.08.2019 r. kontrole prowadziło łącznie 35 funkcjonariuszy w systemie zmianowym całodobowym przez zespoły z maksymalną obsadą 6-10 funkcjonariuszy.

Funkcjonariusze Trzeciego Działu Realizacji w Zielonej Górze – SENT z komórek CZR-3-1 i CZR-3-2 realizują kontrole przewozu towarów na zasadach określonych w ustawie o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów w stałych punktach kontrolnych w Łęknicy, Olszynie, Gubinku oraz w ramach stałego Zespołu Kontroli Interwencyjnej. W stałym punkcie kontroli w Łęknicy, w dniu 31.08.2019 r., kontrolę realizowało 8 funkcjonariuszy w systemie zmianowym całodobowym, w ramach 4 zespołów 2-osobowych.

W stałym punkcie kontroli w Olszynie, wg. stanu na 31.08.2019 r., kontrolę prowadziło 25 funkcjonariuszy w systemie zmianowym całodobowym z maksymalną obsadą zespołu na zmianie 6-7 funkcjonariuszy.

W stałym punkcie kontroli w Gubinku, wg. stanu na 31.08.2019 r., kontrolę prowadziło 14 funkcjonariuszy w systemie zmianowym całodobowym w ramach 4 zespołów z maksymalnym składzie 3-4 funkcjonariuszy.

W ramach działu CZR-3 powołany został stały Zespół Kontroli Interwencyjnej. Na dzień 31.08.2019 r. do Zespołu Kontroli Interwencyjnej przydzielonych było łącznie 12 funkcjonariuszy z komórek CZR-3-1 i CZR-3-2, którzy pełnią służbę w systemie zmianowym całodobowym w zespołach 2-3 osobowych.

Kontrole przewozu towarów na zasadach określonych w ustawie o SENT realizowane są również przez pozostałe komórki realizacji, ale nie stanowią one podstawowego zakresu działania tych komórek, prowadzone są w związku z realizowanymi przez te komórki zadaniami. Kontrole SENT przez komórki realizacji prowadzone są na terenie całego województwa w punktach, w których nie ma stałych punktów kontroli np. Zasieki, Kostrzyn. W 2018 r. komórki CZR-1-1 i CZR-1-2 przeprowadziły 19 pozytywnych kontroli SENT. Dodatkowo, w sytuacjach tego wymagających, kontrolę realizują również funkcjonariusze powołani decyzją Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze do Grupy Reagowania Kryzysowego.

W celu zwiększenia współpracy komórek i efektywności działań Naczelnik Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gorzowie Wlkp. decyzją nr 25/2017 z dnia 22.11.2017 r. powołał Zespół do spraw identyfikacji oraz zwalczania nieprawidłowości w obszarze wyrobów energetycznych, w skład którego wchodzi funkcjonariusze z komórek analizy rynku oraz wymiany informacji międzynarodowej, komórek realizacji, komórek realizacji SENT, komórek kontroli celno-skarbowej.

Zadaniem Zespołu jest m. in. identyfikacja podmiotów prowadzących niezgodną z prawem działalność w obszarze wyrobów energetycznych, w tym podmiotów dokonujących obrotu paliwami niespełniającymi wymagań jakościowych w zakresie parametrów fizyko technicznych oraz składu; identyfikacja źródeł pochodzenia paliw niespełniających wymagań jakościowych; przygotowanie propozycji podmiotów do kontroli oraz wnioskowanie o przeprowadzenie kontroli. Z uwagi na przedmiot działania, Zespół ściśle współpracuje z komórkami realizacji SENT. W pracach i spotkaniach Zespołu uczestniczą przedstawiciele komórek realizacji SENT, omawiane są m. in. zagadnienia związane z wykorzystaniem analizy ryzyka w komórkach SENT, następuje wymiana informacji i doświadczeń w zakresie działań kontrolnych prowadzonych przez różne komórki, planowane są wspólne działania komórek realizacji i komórek realizacji SENT w zakresie kontroli, Zespół prowadzi również szkolenia dla komórek SENT oraz realizacji. Wyniki pracy Zespołu wykorzystywane są zarówno przez komórki realizacji SENT w kontroli przewozu towarów, jak też do typowania podmiotów do kontroli w obszarze wyrobów energetycznych.

Zakresy obowiązków funkcjonariuszy komórek realizacji SENT w większości są aktualne. W kontrolowanej próbie stwierdzono w jednym przypadku brak określenia zakresu obowiązków funkcjonariusza przeniesionego do komórki realizacji SENT w lipcu 2019 r.

Stwierdzono również przypadki ujęcia w zakresach obowiązków funkcjonariuszy zadania wychodzącego poza zakres zadań komórki określony z Regulaminie organizacyjnym – prowadzenie postępowań w pierwszej instancji w zakresie kar pieniężnych, o których mowa w ustawie o monitorowaniu drogowego przewozu towarów. Z uzyskanych wyjaśnień oraz

dokumentacji wynika, że funkcjonariusze komórek realizacji SENT nie prowadzą postępowań w zakresie kar pieniężnych.

Stwierdzono również, że jeden z funkcjonariuszy przeniesiony do komórki realizacji SENT w lipcu 2019 r. nie posiadał upoważnienia do prowadzenia kontroli oraz upoważnienia do nakładania kary grzywny w drodze mandatu. Z wyjaśnień kierownika komórki wynika, że funkcjonariusz uzupełniał zespół kontrolny, kontrolę przeprowadza funkcjonariusz posiadający upoważnienie do kontroli.

Zgodnie z wytycznymi pisma Szefa KAS nr DZP.1404493.2017 z dnia 31.03.2017 r. w zakresie zapewnienia odpowiedniego poziomu zasobów kadrowych dla realizacji zadań wynikających z ustawy o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów w ramach patroli interwencyjnych rekomendowana minimalna liczba funkcjonariuszy realizujących zadania wynikające z ustawy o SENT w Lubuskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Gorzowie Wlkp. powinna wynosić dla:

- grup kontrolnych 96 funkcjonariuszy,
- patroli interwencyjnych 24 funkcjonariuszy.

W Lubuskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Gorzowie Wlkp. rekomendowana obsada etatowa grup kontrolnych została zrealizowana.

Z uwagi na specyfikę usytuowania Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego, działania związane z monitorowaniem drogowego i kolejowego przewozu towarów zogniskowane zostały przede wszystkim w stałych punktach kontrolnych na terenie byłych drogowych przejść granicznych przy głównych szlakach komunikacyjnych. Z uwagi na organizację stałych punktów kontroli, w których realizowana jest większość kontroli, w tym kontroli pozytywnych, nie osiągnięto rekomendowanego przez Szefa KAS poziomu obsady kadrowej funkcjonariuszy w patrolach interwencyjnych, w których służbę pełni 12 funkcjonariuszy. Należy jednak zauważyć, że mimo nie osiągnięcia pełnego rekomendowanego limitu obsady kadrowej w patrolach interwencyjnych w Lubuskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Gorzowie Wlkp. w 2018 roku i w okresie od 1.01.2019 r. do 31.08.2019 r. przeprowadzono najwięcej kontroli SENT, które stanowiły ok. 16% wszystkich kontroli SENT przeprowadzonych przez urzędy celno-skarbowe.

W związku z niespełnieniem wymogu w zakresie minimalnej obsady kadrowej w patrolach interwencyjnych nie uzyskano pisemnej zgody Dyrektora Departamentu Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej MF na odstępianie od wymaganego limitu liczby funkcjonariuszy, wskazanego w piśmie Ministerstwa Finansów.

W kontrolowanym obszarze stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

Uchybienia:

1. W zakresie zadań i obowiązków funkcjonariuszy komórki CZR-3-1 ujęto zadanie wychodzące poza zakres zadań komórki określony z Regulaminie organizacyjnym, które faktycznie nie jest realizowane.
2. Funkcjonariusz przeniesiony do komórek realizacji SENT od 1.07.2019 r., na dzień 31.08.2019 r. nie posiadał zakresu obowiązków z komórki CZR-3-1 oraz upoważnienia do nakładania kary grzywny w drodze mandatu.

Nieprawidłowości:

1. Funkcjonariusz przeniesiony do komórek realizacji SENT od 1.07.2019 r. (przydzielony do 2-osobowego zespołu kontrolnego) nie posiadał upoważnienia do prowadzenia kontroli.

2. Wyposażenia zespołów kontrolnych

W trakcie kontroli zweryfikowano stan i ilość wyposażenia zespołów kontrolnych w komórkach realizacji CZR-2 oraz CZR-3 Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowym w Gorzowie Wlkp. według stanu na dzień 31 sierpnia 2019 r. oraz dokonano zestawienia ze sprzętem wykazanym w *Standardach wyposażenia jednostek organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej w sprzęt i pojazdy do kontroli celno-skarbowej dla komórek realizacji SENT*.

Jak wynika z ustaleń i przekazanych przez Lubuski Urząd Celno-Skarbowy w Gorzowie Wlkp. danych, w poszczególnych komórkach kontrolnych znajdują się na wyposażeniu samochody służbowe oznakowane wyposażone w zestawy do kontroli drogowej, w tym oświetlenie ostrzegawcze. Funkcjonariusze na służbie posiadają dostęp do laptopów wyposażonych w mobilny Internet, drukarki, urządzenia wielofunkcyjne. Na wyposażeniu komórek realizujących zadania zgodnie z ustawą o SENT znajdują się systemy łączności ADAM, w które wyposażone są użytkowane samochody.

W Drugim Dziale Realizacji SENT w Świecku (CZR-2) do dyspozycji jest 9 samochodów, w tym 5 oznakowanych. W stałym punkcie kontroli w Świecku do kontroli wykorzystywanych jest 5 oznakowanych samochodów wyposażonych w system łączności ADAM oraz samochód z OCR (OCR nie wymaga obsługi przez funkcjonariusza). Pozostały tabor również wykorzystywany jest do realizowanych w komórce zadań, obecnie realizowanych i przygotowywanych, np. „aktywne uczestnictwo w operacjach od lokalnych poprzez międzynarodowe, czy też przygotowywanie ogólnopolskich działań pod auspicjami Ministerstwa Finansów, gdzie w ramach operacji kontroli środków transportu przewożących wyroby energetyczne, alkohol i susz tytoniowy włączonych było ponad 150 funkcjonariuszy i pracowników LUCS”

Na wyposażeniu Trzeciego Działu Realizacji w Zielonej Górze - SENT (CZR-3) znajduje się 12 samochodów osobowych, w szczególności:

- w komórce CZR-3-1: 5 oznakowanych samochodów wykorzystywanych jest na punktach kontrolnych Przewóz, Łęknica, Olszyna, w tym 1 samochód posiadający system OCR jest wykorzystywany, jeżeli na służbie jest minimum 4 funkcjonariuszy oraz pojazdy nieoznakowane, które wykorzystywane są do bieżącej pracy kierownika, funkcjonariuszy, przejazdów pomiędzy punktami kontrolnymi, na potrzeby planowanych akcji LUCS lub szkolenia;
- w komórce CZR-3-2: 3 pojazdy oznakowane oraz 2 pojazdy nieoznakowane;

W stałym punkcie kontroli w Łęknicy do kontroli wykorzystywany jest oznakowany samochód wyposażony w system łączności ADAM, zestaw do kontroli drogowej oraz sprzęt i oprogramowanie niezbędne do realizacji zadań. W stałym punkcie kontroli w Olszynie do kontroli wykorzystywane są następujące pojazdy: Ford Transit „bus biuro” oraz 2 oznakowane samochody wyposażone w system łączności ADAM, zestaw do kontroli drogowej. Dodatkowo w dyspozycji zespołów kontrolnych jest samochód z OCR (OCR wymaga obsługi przez funkcjonariusza) wyposażony w zestaw do kontroli drogowej. W stałym punkcie kontroli w Gubinku do kontroli wykorzystywane są 2 oznakowane samochody, wyposażone w system łączności ADAM, zestaw do kontroli drogowej oraz sprzęt i oprogramowanie niezbędne do realizacji zadań.

Stały Zespół Kontroli Interwencyjnej do kontroli wykorzystuje samochód typu biuro Mercedes VITO.

Ponadto funkcjonariusze realizujący zadania w zakresie ustawy o SENT posiadają dostęp do laptopów z mobilnym dostępem do Internetu (CZR-2 - 10 szt. oraz CZR-3 - 19 szt.), samochody wyposażone są w urządzenia umożliwiające sporządzanie i doręczanie dokumentacji kontrolnej

lub innych obowiązujących dokumentów, w szczególności urządzenia wielofunkcyjne, drukarki, skanery. Zasoby sprzętowe wykorzystywane w trakcie czynności kontrolnych przez funkcjonariuszy kontrolujących są wystarczające i zgodne ze Standardami.

Komórki CZR objęte kontrolą wyposażone są również w zestawy do poboru próbek (CZR-2 2 szt. i CZR-3 3 szt.), plomby elektroniczne (80 szt. i 45 szt.), jak również zestawy do kontroli drogowej (oznakowanie, oświetlenie ostrzegawcze), zestawy narzędziowe oraz sprzęty potrzebne do sprawnego działania i realizacji zadań związanych w kontrolą przepisów ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi, w tym reflektory –szperacze, szpikulce do rewizji, walizki kryminalistyczne (CZR-3), indywidualne środki przymusu bezpośredniego. Dodatkowo komórki Drugiego Działu Realizacji w Rzepinie - SENT posiadają 2 zestawy do kontroli rodzaju paliwa w zbiornikach paliwa.

Z ustaleń wynika, że zespoły kontrolne posiadają wyposażenie niezbędne i zapewniające prowadzenie czynności kontrolnych również w terenie.

3. Jakość, kompletność i terminowość udostępniania materiału dowodowego przekazywanego do komórki orzeczniczej w wyniku ujawnienia naruszenia przepisów w trakcie kontroli SENT

W 2018 r. funkcjonariusze komórek realizacji SENT Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego przeprowadzili 66.379 kontroli, z tego 314 spraw przekazano do wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej.

W toku kontroli ocenie poddano jakość i kompletność materiału dowodowego przekazywanego przez komórki realizacji SENT do właściwych komórek orzeczniczych Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego. Zbadano stosowanie przepisów ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów, a także zgodność dokumentacji z wymaganiami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 13 sierpnia 2018 r. w sprawie dokumentowania przeprowadzonej kontroli przewozu towarów oraz wzorów dokumentów.

Kontrolę przeprowadzono na próbie 60 spraw kontroli przeprowadzonych w 2018 r., w których ujawniono nieprawidłowości i dokumentację przekazano do komórki orzeczniczej.

Kontrola wykazała, że funkcjonariusze w trakcie prowadzonej kontroli stosują wzory i przepisy wskazane w obowiązujących aktach prawnych, jednakże wystąpiły przypadki, w których nie zastosowano prawidłowo lub dokonano czynności w sposób niezgodny z przepisami.

W trakcie weryfikacji spraw objętych kontrolą stwierdzono:

1. Brak rzetelności sporządzania protokołów kontroli, w szczególności w zakresie:
 - braku parafki funkcjonariusza i kontrolowanego w sytuacji odrębnych poprawek sprawa nr 418000-CZR-2-2.5063.195.2018, 418000-CZR-2-1-5063.148.2018, 418000-CZR-2-1.5063.161.2018
 - dopisków bez parafki funkcjonariusza i kierującego na protokole kontroli w sprawach: nr 418000-CZR-2-2-5063.19.2018, 418000-CZR-2-2.5063.38.2018, 418000-CZR-2-2.5063.72.2018, 418000-CZR-2-2.5063.112.2018, 418000-CZR-2-2.5063.149.2018, 418000-CZR-2-2.5063.154.2018, 418000-CZR-2-1-5063.163.2018, 418000-CZR-2-1.5063.165.2018, 418000-CZR-2-25063.238.2018,
 - niewłaściwie wskazane nr dowodów rejestracyjnych pojazdu kontrolowanego – sprawa nr

- 418000-CZR-3-1.5012.11.2018,
- brak informacji o założeniu plomby elektronicznej w polu "nałożono zamknięcia urzędowe" w sprawie nr 418000-CZR-2-2.5063.197.2018,
 - brak wskazania nr upoważnienia lub nr legitymacji służbowej kontrolujących w sprawie 418000-CZR-3-1.5012.31.2018.1, 418000-CZR-3-2.5063.11.2018.2.RJE.PPI,
 - rozbieżności pomiędzy datą protokołu kontroli a datą zakończenia kontroli w sprawach 418000-CZR-3-1.5012.31.2018, 418000-CZR-3-1.48.2.2018,
 - braku wskazywania w protokole kontroli konkretnych przepisów podstawy prawnej stwierdzonych nieprawidłowości lub wskazania nieprawidłowości tylko w sposób opisowy w sprawach nr 418000-CZR-3-1.5012.11.2018, 418000-CZR-3-1.5012.22.2018, 418000-CZR-3-1.5012.17.2018, 418000-CZR-3-2.5063.10.2018.1.GSZ.KP.MB, 418000-CZR-3-2.5063.12.2018, 418000-CZR-3-1.5012.20.2018, 418000-CZR-3-1.5012.12.2018, 418000-CZR-3-2.5063.20.2018.1.SK/KF/KP,
 - błędna data sporządzenia protokołu – sprawa nr 418000-CZR-3-1.5012.27.2018.1.
2. brak wskazania w protokole kontroli informacji o pobraniu próbki towaru w sprawie 418000-CZR-3-2.5063.20.2018.1.SK/KF/KP. Jednocześnie w aktach sprawy brak jest protokołu pobrania próbki towaru, natomiast z raportu sporządzonego w Mobilnym Laboratorium jednoznacznie wynika, że w sprawie została pobrana próbka. Zatem w toku kontroli nie przedstawiono dokumentu wynikającego z § 2 ust. 1 pkt 2b Rozporządzenia MF w sprawie sposobu dokumentowania przeprowadzonej kontroli przewozu towarów oraz wzorów dokumentów.
 3. W trakcie kontroli nr 418000-CZR-3-1.5012.27.2018 dokonano zatrzymania towaru i sporządzono protokół zatrzymania rzeczy, natomiast brak jest w aktach sprawy pokwitowania zatrzymania towaru zgodnego ze wzorem wynikającym z rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu dokumentowania przeprowadzonej kontroli przewozu towarów oraz wzorów dokumentów.
 4. W aktach kontroli stwierdzono 2 egzemplarze protokołów kontroli, zarówno podpisane przez kontrolujących i kierowcę bez adnotacji o odmowie przyjęcia protokołu w sprawach nr 418000-CZR-2-1.5063.83.2018, 418000-CZR-2-2.5063.149.2018, 418000-CZR-2-1.5063.135.2018, 418000-CZR-3-1.5012.15.2018
Jak wynika z wyjaśnień „w sytuacji gdy nieprawidłowość dotyczy naruszenia przepisów przez podmiot odbierający wystawiany jest dodatkowy egzemplarz protokołu celem doręczenia podmiotowi odbierającemu”. Odnosząc się do powyższego należy zauważyć, że egzemplarz nie został wysłany do odbiorcy, jak również zgodnie z zapisami Rozp. MF w sprawie sposobu dokumentowania przeprowadzonej kontroli przewozu towarów oraz wzorów dokumentów § 3 ust. 1 protokół sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Natomiast na dokumencie brak informacji o sporządzeniu dodatkowego egzemplarza.
 5. Brak w kontrolowanej dokumentacji kopii pokwitowania pobrania kaucji w sprawie nr 418000-CZR-2-2.5063.211.2018.
 6. W sprawie 418000-CZR-2-1.5063.170.2018 w treści protokołu błędnie wskazano miejsce usunięcia plomb, co wynikało z omyłki kontrolującego, natomiast w tabeli znajdującej się również w protokole wskazano prawidłowe dane.

Jednocześnie w toku kontroli zwrócono uwagę, że w protokołach kontroli przy podpisie kierowcy stwierdzono brak daty podpisania protokołu, a także wystąpiły rozbieżności dotyczące parafowania każdej strony protokołu kontroli zarówno przez funkcjonariuszy jak i kierowcę, a także uzupełnienia ręcznie dat i godziny zakończenia kontroli.

Ponadto w protokołach kontroli nr 418000-CZR-3-1.48.2.2018, 418000-CZR-3-1.5012.35.2018 zauważono, że w pozycji *Zgłoszone uwagi* dokonano opisu ustaleń kontroli zamiast w punkcie *Ustalenia*, a także nie we wszystkich przypadkach stwierdzono, aby w pkt 8 protokołów kontroli wykreślane były niepotrzebne informacje tzn. w przypadkach, gdy nie dokonywano czynności nie były one wykreślane.

Ponadto ustalenia kontroli wskazują na brak w protokołach kontroli jednoznacznego i dokładnego wskazania podjętych czynności w zakresie *weryfikacji rodzaju przewożonego towaru*, a także sposobu jego weryfikacji. W toku kontroli zauważono, że na podstawie przedstawionych protokołów kontroli nie można potwierdzić, aby w każdym przypadku kontrolujący weryfikowali fizycznie towar przewożony i dokonywali jego oględzin, nie opierając się tylko na przedstawionych dokumentach przewozowych.

Kontrolą objęto również terminowość przekazywania dokumentacji z kontroli realizowanych w oparciu o przepisy ustawy o SENT do komórek orzecznich, którą zweryfikowano na podstawie danych przekazanych przez Lubuski Urząd Celno-Skarbowy w Gorzowie Wlkp. w zakresie daty kontroli, daty przekazania dokumentacji do komórki orzecznich oraz wyjaśnień dotyczących przekazywania dokumentów do komórki postępowań w terminie powyżej 20 dni roboczych od daty zakończenia kontroli.

Z przedstawionych danych wynika, że Drugi Dział Realizacji SENT w Rzepinie (CZR-2) przeprowadził w 2018 r. 265 kontroli SENT, w których stwierdzono nieprawidłowości i przekazał dokumenty pokontrolne do komórki COPC - Dział Postępowania Podatkowego i Celnego w Rzepinie. W jednym przypadku protokół z kontroli nie został przekazany do postępowania (sprawa nr 402/2018), gdyż ostatecznie wynik badania laboratoryjnego potwierdził, że przewożony towar nie podlegał ustawie o SENT.

Natomiast Trzeci Dział Realizacji SENT w Zielonej Górze (komórki CZR-3-1 i CZR-3-2) w 2018 r. wykazał łącznie 49 kontroli SENT z nieprawidłowościami, na podstawie których przekazano do Pierwszego Referatu Postępowania Celnego w Zielonej Górze COC-1 dokumentację pokontrolną. Zestawienia przekazane przez CZR-3 zawierały łącznie 55 kontroli, ale 6 kontroli realizowanych przez komórkę CZR-3-2 dotyczyło transportu odpadów tj. 418000-CZR-3-2.4341.13.2018, 418000-CZR-3-2.4341.14.2018, 418000-CZR-3-2.4341.18.2018, 418000-CZR-3-2.4341.19.2018, 418000-CZR-3-2.4341.20.2018, 418000-CZR-3-2.4341.24.2018. Dane w zakresie wskazanych kontroli transportu odpadów oraz dokumentacja nie zostały objęte kontrolą.

Na podstawie danych przekazanych w piśmie Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gorzowie Wlk. nr 418000-CZD.033.170.2019.2 z dnia 10 września 2019 r. ustalono, że przekazywanie dokumentacji pokontrolnej do komórek orzecznich następowało niezwłocznie, przeważnie w ciągu 5 dni roboczych. W szczególności spośród 314 protokołów kontroli przekazano dokumentację pokontrolną:

- w terminie do 5 dni roboczych – 249 kontroli (CZR-2), 20 kontroli (CZR-3-1), 12 kontroli (CZR-3-2) – razem 281 kontroli,
- w terminie od 5 do 10 dni roboczych – 9 kontroli (CZR-2), 9 kontroli (CZR-3-1), 1 kontrolę (CZR-3-2) – razem 19 kontroli;
- w terminie od 10 do 20 dni roboczych – 2 kontrole (CZR-2), 3 kontrole (CZR-3-1), – razem 5 kontroli;
- w terminie powyżej 20 dni roboczych – 5 kontroli (CZR-2), 1 kontrola (CZR-3-1), 3 kontrole (CZR-3-2) – razem 9 kontroli.

Z uwagi na występujące przypadki przekazania protokołów z kontroli w terminach powyżej 20 dni roboczych po zakończeniu kontroli, uzyskano wyjaśnienia komórek realizacji SENT w tym zakresie:

1. kontrola nr 418000-CZR-2-1.5063.103.2018 – protokół z kontroli został sporządzony dnia 19.06.2018 r., natomiast w okresie do 2.10.2018 r. były przeprowadzane czynności wyjaśniające w związku z przewożonym towarem o kodzie CN2710 w pojemnikach typu „mauser” bez wymaganego zgłoszenia do systemu SENT, w tym szczegółowa analiza pobranych prób przewożonego towaru, weryfikacja podmiotów uczestniczących w łańcuchu przewozu towaru. W dniu 9.08.2018 r. otrzymano sprawozdanie z badań przekazanej próbki przewożonego towaru, natomiast w dniu 2.10.2018 r. kierowca stawiał się na wezwanie organu celem zakończenia czynności kontrolnych.
2. kontrola 418000-CZR-2-1.5063.148.2018 – data rozpoczęcia kontroli 14.11.2018 r., natomiast w protokole kontroli data zakończenia 11.12.2018 r., data przekazania do komórki orzeczniczej 20.12.2018 r., czyli po 7 dniach roboczych. W trakcie kontroli dokonano szczegółowej analizy pobranych prób przewożonego towaru, weryfikacji podmiotów uczestniczących w łańcuchu przewozu towaru. W dniu 18.12.2018 r. otrzymano sprawozdanie z badań przekazanej próbki przewożonego towaru.
3. Kontrola nr 418000-CZR-2-1.5063.178.2018 – protokół z kontroli z dnia 13.12.2018 r., w sprawie pobrano i przekazano próbki towaru do badania, w dniu 21.03.2019 r. otrzymano sprawozdanie i w dniu 27.03.2019 r. przekazano dokumentację do komórki postępowań.
4. Kontrola 418000-CZR-2-2.5063.77.2018 – pierwotnie błędnie wskazano datę przekazania dokumentacji – powinna być faktyczna data 10.04.2018 r. tj. 2 dni robocze po sporządzeniu protokołu z kontroli.
5. Kontrola 418000-CZR-2-2.5063.172.2018 – pierwotnie błędnie wskazano datę zakończenia kontroli – powinna być faktyczna data 7.09.2018 r., a przekazanie dokumentacji nastąpiło 10.09.2018 czyli kolejnego dnia roboczego.
6. Kontrola 418000-CZR-3-1.5012.27.2018 – kontrola rozpoczęta w dniu 06.08.2018 r. a czynności zostały zakończone w dniu 06.09.2018 r. i przekazana w dniu 11.09.2018 r.
7. 418000-CZR-3-2.5063.3.2018 – kontrola została przeprowadzona 20.01.2018 r., dokumentację do komórki dochodzeniowo-śledczej przekazano 26.01.2018 r., natomiast do komórki postępowań 3.08.2018 r. z uwagi na oczekiwanie na wyjaśnienia i dokumentację podmiotu, która potwierdziłaby, że przewożony towar nie podlega rejestracji w systemie SENT. Jednak jak wynika z wyjaśnień, nie dosłano żadnych dodatkowych wyjaśnień ani dokumentów, w związku z czym przekazano akta sprawy do komórki orzeczniczej, która odstąpiła od wszczęcia postępowania.
8. 418000-CZR-3-2.5063.20.2018 - kontrola została przeprowadzona 23.06.2018 r., dokumentację do komórki orzeczniczej przekazano 3.08.2018 r., w trakcie czynności wyjaśniających dokonywano zapytań i ustaleń związanych z dostarczeniem towaru, ustaleń w zakresie odbiorcy – firmy prowadzącej działalność na Litwie oraz uprawdopodobnienia miejsca dostawy. W sprawie występował również pełnomocnik przewoźnika i odbiorcy. Oryginały dokumentów w sprawie otrzymano 18.07.2018 r.
9. 418000-CZR-3-2.5063.31.2018 – kontrolę przeprowadzono 21.11.2018 r., natomiast dokumentację przekazano do komórki postępowań 21.12.2018 r. tj. po 22 dniach roboczych. Jednocześnie z wyjaśnień wynika, że kontrola została przeprowadzona na zlecenie referatu Obserwacji Wielkopolskiego urzędu Celno-Skarbowego, dodatkowo przeprowadzono czynności wyjaśniające w związku z ustaleniami dotyczącymi zagranicznego odbiorcy, a także po przekazaniu prób towaru do laboratorium oczekiwano na wyniki z badań.

Odnosząc się do powyższych ustaleń należy uznać, że dokumentacja pokontrolna była przekazywana bez zbędnej zwłoki do komórek orzecznich. Natomiast w przypadkach, gdy okres pomiędzy sporządzeniem protokołu kontroli a przekazaniem dokumentacji był dłuższy niż 20 dni roboczych funkcjonariusze komórek realizacji SENT dokonywali dalszych ustaleń i wyjaśnień w przedmiotowej sprawie, a także oczekiwali na sprawozdania wyników kontroli pobranych próbek towaru czy wymagane decyzje innych organów. W jednym przypadku, w sprawie nr 418000-CZR-3-2.5063.3.2018, jak wynika z wyjaśnień, podjęto próby uzyskania dodatkowych dokumentów w sprawie, natomiast podmiot właściwy nie przedstawił właściwej dokumentacji, a akta sprawy przekazano do komórki orzecznich po ponad 6 miesiącach.

Na podstawie otrzymanych danych i wyjaśnień oraz kontroli wybranej próby spraw nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminowości przekazywania do komórek orzecznich dokumentacji pokontrolnej.

Natomiast stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości w zakresie sporządzania dokumentacji w toku realizowanych kontroli:

Uchybienia:

1. Sporządzanie protokołów kontroli w sposób nierzetelny lub niedokładny:

- brak parafki funkcjonariusza i kontrolowanego w sytuacji odrębnych poprawek,
- niewłaściwie wskazane nr dowodów rejestracyjnych pojazdu kontrolowanego,
- brak informacji o założeniu plomby elektronicznej w polu "nałożono zamknięcia urzędowe",
- brak wskazania nr upoważnienia lub nr legitymacji służbowej kontrolujących,
- rozbieżności pomiędzy datą protokołu kontroli a datą zakończenia kontroli w sprawach,
- braku wskazywania w protokole kontroli konkretnych przepisów podstawy prawnej stwierdzonych nieprawidłowości lub wskazania nieprawidłowości tylko w sposób opisowy,
- błędna data sporządzenia protokołu.

Nieprawidłowość:

1. Brak w aktach dokumentacji oraz zapisów w protokole kontroli w związku z pobraniem próbki towaru.
2. Brak kompletnej dokumentacji w aktach kontroli wynikającej z przepisów prawa, pomimo zawartych w protokole kontroli informacji o dokonanych w tym zakresie czynnościach.

4. Efektywności kontroli SENT

W toku prowadzonej kontroli ustalono, że komórki realizacji SENT Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gorzowie Wlkp. przekazały do komórek orzecznich dokumentację pokontrolną w zakresie naruszenia przepisów ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów z 314 kontroli przeprowadzonych w 2018 r. Natomiast w komórkach COC-1 oraz COPC zarejestrowano łącznie 363 spraw, różnica wynika z faktu, że w niektórych przypadkach na podstawie przekazanego protokołu oraz dokumentacji wszczynano więcej niż jedno postępowanie. W toku kontroli ustalono, że:

- liczba wszczętych zakończonych postępowań na etapie LUCS oraz prowadzonych na etapie odwoławczym wynosi łącznie 229 spraw (w tym 11 decyzji o umorzeniu postępowania, 22

decyzje o odstąpieniu od nałożenia kary pieniężnej, 2 postępowania zakończone poprzez połączenie spraw oraz 194 spraw zakończonych nałożeniem kary (od 99 decyzji wniesiono odwołanie);

- liczba postępowań wszczętych przez LUCS i niezakończonych to 14 spraw;
- liczba spraw, które do dnia kontroli nie są zostały wszczęte – 21 spraw;
- liczba odstąpień od wszczęcia postępowania – 99 spraw.

Z pisma Naczelnika Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego nr 418000-CZD.033.170.2019.2 z dnia 10.10.2019 r. oraz pisma nr 418000-CZD.033.170.2019.6 z dnia 3.10.2019 r. wynika, że spośród 99 spraw, w których odstąpiono od wszczęcia postępowania:

- w 52 przypadkach podstawą do odstąpienia były 2 notatki służbowe zaakceptowane przez Naczelnika Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gorzowie Wlkp. Notatka z dnia 2.05.2018 r. została sporządzona przez Kierownika Działu Postępowania Podatkowego i Celnego w Rzepinie oraz notatka służbowa z dnia 6.06.2019 r. do ustaleń dokonanych w trakcie spotkania Zastępców Naczelnika LUCS z udziałem zastępcy Dyrektora Departamentu Zwalczania Przedsiębiorczości Ekonomicznej w Ministerstwie Finansów. Notatki te przedstawiały ustalenia w zakresie postępowań w obszarze kar pieniężnych z ustawy o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów, w szczególności dotyczyły przesyłek towarów klasyfikowanych do kodu CN3824, przewozów w ramach transakcji etapowych, niewypełniania pola „masa brutto” przy przewozach towarów luzem w cysternach, podawania nazwy towarów w zgłoszeniach, obowiązku zamieszczania w zgłoszeniach SENT informacji o numerze dokumentu przewozowego towarzyszącego przewożonemu towarowi;
- w 42 sprawach po przeprowadzonej kontroli dokonywano dalszej analizy dokumentacji i czynności wyjaśniających stan faktyczny, w wyniku których nie stwierdzono naruszenia przepisów, a tym samym brak zasadności i podstaw do wszczęcia postępowania;
- w 2 kontrolach funkcjonariusze kontrolujący nie pobrali próbek towaru do badania, a tym samym nie uzyskano wyników z analizy towaru i w związku z powyższym nie było podstaw do wszczęcia postępowania;
- 3 kontrolach wykazano niewłaściwie przyjęcie przez kontrolujących podmiotu odbierającego towar, w sytuacji, gdy zgłoszenie SENT było prawidłowe.

Należy również wskazać, że komórka realizacji CZR-1-1 w 2018 r. w trakcie prowadzonych czynności przeprowadziła 10 kontroli, które wykazały nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów ustawy SENT, natomiast komórka realizacji CZR-1-2 wykazała takie nieprawidłowości w trakcie 9 kontroli. Dokumentacja została przekazana do komórek orzeczniczych. Łącznie komórki orzecznicze w tych postępowaniach wydały 16 decyzji o wymierzeniu kary, w 1 przypadku odstąpiono od wszczęcia postępowania, a 2 sprawy jeszcze nie zostały wszczęte.

Dokonując oceny efektywności prowadzonych kontroli przez Lubuski Urząd Celno-Skarbowy w 2018 r. należy zauważyć, że stosunek liczby zakończonych postępowań administracyjnych w komórkach orzeczniczych – 229 spraw, do przekazanych protokołów pokontrolnych w przedmiocie ujawnionych nieprawidłowości podczas kontroli SENT – 314 spraw, wynosi blisko 73%.

Biorąc pod uwagę kontrolowany okres 2018 r. i nieprawidłowości w zakresie braków i nieścisłości w zgłoszeniach SENT dotyczące towarów wykazane przez kontrolujących, a także

występujące w pierwszym etapie obowiązujących przepisów wątpliwości w zakresie stosowania przepisów ustawy o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów w brzmieniu z 2017 r. i 2018 r., należy zauważyć, iż w Lubuskim Urzędzie Celno-Skarbowym dokonano weryfikacji prowadzonych spraw, a następnie dalszych ustaleń w postaci notatek służbowych w zakresie właściwego stosowania przepisów ustawy. Ponadto przedstawione stanowisko w notatkach miało również potwierdzenie w pismach Ministerstwa Finansów i nowelizacji ustawy o SENT. Zatem liczba odstępień od wszczęcia postępowania w części wynikała ze zmieniających się przepisów w wyniku stosowania ustawy o SENT.

5. Prawdliwość funkcjonowania komórki Służby Dyżurnej

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gorzowie Wlkp. obowiązującym na dzień 31.08.2019 r. w pionie zwalczania przestępczości ekonomicznej został utworzony Referat Służba Dyżurna - Dyżurny Koordynator w Rzepinie (CZD). Do zadań referatu należy:

- utrzymywanie całodobowej łączności ze Służbą Dyżurną Centrum Koordynacji Działań (SD CKD) w Ministerstwie, służbami dyżurnymi innych urzędów, grupami realizacyjnymi oraz delegaturami urzędu oraz oddziałami celnymi, w tym usytuowanymi w przejściach granicznych lub zespołami kontrolnymi,
- utrzymywanie łączności z komórką organizacyjną w Ministerstwie odpowiedzialną za zapewnienie całodobowej wymiany informacji ze służbami właściwego wojewody, Policją, Strażą Graniczną, Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Inspekcją Transportu Drogowego oraz w zależności od potrzeb, także z innymi służbami i instytucjami,
- zbieranie, ewidencjonowanie i opracowywanie informacji o sytuacji i istotnych zdarzeniach w ramach urzędu, w szczególności z przejść granicznych, i przekazywanie ich Szefowi KAS oraz do SD CKD w Ministerstwie lub innym uprawnionych osób,
- gromadzenie i przekazywanie bezpośrednim przełożonym i do SD CKD informacji o znaczeniu kryzysowym, tj. informacji na temat zdarzeń nagłych i nieprzewidzianych, które mają wpływ na działalność, zarządzanie, a także wizerunek KAS,
- analizowanie i niezwłoczne inicjowanie działań po uzyskaniu zgłoszenia lub informacji o zdarzeniach z zakresu zainteresowania izby i podległych urzędów lub innych służb kontrolnych,
- monitorowanie realizacji zadań przez komórki organizacyjne w zakresie ustalonym przez naczelnika urzędu,
- prowadzenie koordynacji lokalnych wspólnych działań z innymi urzędami i innymi służbami kontrolnymi,
- wsparcie informacyjne i decyzyjne komórki zwalczania przestępczości,
- monitorowanie grup kontrolnych w trakcie realizowania zadań służbowych,
- nadawanie biegu i bieżące monitorowanie realizacji informacji otrzymanych z krajowego telefonu interwencyjnego KAS,
- udostępnianie danych z baz danych i systemów informatycznych komórkom organizacyjnym w urzędzie lub innym organom KAS, na ich wystąpienia, kierowane w celu uzyskania wsparcia podczas prowadzonych przez nie działań kontrolnych,
- monitorowanie przypadków i przekazywanie raportów o naruszeniach obowiązków służbowych przez pracowników,

- bieżące gromadzenie i analiza pozyskiwanych informacji, niezależnie od formy jej pozyskania, celem doraźnego wspierania działań kontrolnych prowadzonych w terenie,
- prowadzenie magazynu broni i amunicji.

Na dzień 31.08.2019 r. w referacie CZD służbę pełniło 12 funkcjonariuszy, przy czym 9 w systemie zmianowym całodobowym. Na zmianie nie zawsze pełniło służbę minimum 2 funkcjonariuszy. Z wyjaśnień wynika, że kierownik komórki i funkcjonariusz wykonujący zadania administracyjne pełnią służbę w godzinach 7-15, natomiast funkcjonariusz wykonujący zadania związane z wyszkoleniem strzeleckim, TITI, pierwszą pomocą oraz kursami doskonalącymi jest praktycznie wyłączony ze służb dyżurnych.

Zakresy obowiązków są aktualne i zgodne zakresem zadań komórki.

Kompetencje weryfikowanych w ramach kontroli funkcjonariuszy są adekwatne do zadań komórki CZD, funkcjonariusze posiadają doświadczenie w związku z pełnieniem służby w różnych komórkach organizacyjnych służby celnej, w tym komórkach kontroli i realizacji. Funkcjonariusze posiadają dostęp do systemów niezbędnych do realizacji nałożonych zadań.

Zgodnie z wytycznymi pisma Departamentu Zwalczenia Przestępczości Ekonomicznej nr DZP10.K077.77.2019 zadaniem Służby Dyżurnej jest nie tylko udzielenie wsparcia dla zespołu kontrolnego podczas realizacji czynności kontrolnych, a przede wszystkim dysponowanie nim w zakresie miejsca i czasu realizacji kontroli. Służba Dyżurna posiadając informacje o ryzyku, położeniu środka przewozowego i miejscu dostarczenia towaru, powinna odpowiadać za uruchomienie lub odstąpienie od uruchomienia czynności kontrolnych. Służba Dyżurna w porozumieniu z kierownikiem komórki organizacyjnej realizującej czynności kontrolne powinna uruchamiać i zarządzać zespołem kontroli mobilnej w przypadku możliwości realizacji kontroli w miejscu dostarczenia albo rozpoczęcia przewozu.

Lokalizacja Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego przy granicy kraju oraz usytuowanie szlaków transportowych tranzytowych i pomiędzy Polską a krajami członkowskimi UE powoduje konieczność prowadzenia kontroli przewozów ze zidentyfikowanym ryzykiem i zastrzeżeniem o konieczności przeprowadzenia kontroli w związku z zakończeniem lub rozpoczęciem przewozu na terytorium kraju. Znaczna ilość tych kontroli dotyczy aspektu funkcjonowania zastrzeżeń w trybie art. 12a ustawy o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi, tj. konieczność przeprowadzenia kontroli i założenie lub zdjęcie zamknięć urzędowych. Dodatkowo na głównych szlakach transportowych, tuż przed byłymi przejściami granicznymi kraju usytuowane zostały stałe punkty kontrolne SENT, realizujące kontrole przewozu towarów objętych systemem monitorowania przewozu i obrotu.

Powyższe okoliczności jak również lokalizacja Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego na obszarze o ograniczonym transporcie wewnętrznym towarów objętych systemem monitorowania przewozu i obrotu powoduje, że prowadzone w CZD czynności analityczne, rzadko skutkują potrzebą wprowadzenia zastrzeżeń w sys. informatycznych, podejmowania zadań kontrolnych przez zespoły kontroli interwencyjnej. Z pisma Naczelnika Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego nr 418000-CZD.033.170.2019.2 z dnia 23.09.2019 r. wynika, że okresie objętym kontrolą Służba Dyżurna LUCS w ramach wykonywania czynności analitycznych nie uzyskała informacji, które by stanowiły podstawę do wprowadzenia, modyfikowania lub wyłączenia zastrzeżeń w module operacyjnym w odniesieniu do zgłoszeń Systemu SENT wygenerowanych przez funkcjonariuszy urzędu celno-skarbowego.

Natomiast kontrole przewozu towarów, w stosunku do których zostało już zidentyfikowane ryzyko, są koordynowane i realizowane na bieżąco. Służba Dyżurna Lubuskiego Urzędu Celno-

Skarbowego, w ramach wykonywania czynności związanych z oceną wiarygodności oraz właściwą dystrybucją informacji pozyskanej z dostępnych źródeł lub z własnej inicjatywy, w tym monitorowania trasy przewozu w czasie rzeczywistym, na bieżąco realizuje czynności w zakresie uruchomienia lub odstąpienia od uruchomienia czynności kontrolnych w stosunku do przewozów ze zidentyfikowanym ryzykiem.

Większość zastrzeżeń w sys. SENT z poleceniem skierowania do kontroli kierowana jest przez Służbę Dyżurną do stałych punktów kontrolnych, z uwagi na ich usytuowanie na szlakach przewozowych. W pozostałych przypadkach do kontroli wykorzystywane są zespoły kontroli interwencyjnej, działające w ramach powołanego w strukturach Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego stałego Zespołu Kontroli Interwencyjnej. Zespół Kontroli Interwencyjnej działa w ścisłej współpracy z referatem CZD, który ma możliwość stawiania zadań zespołowi kontrolnemu oraz na bieżąco otrzymuje informacje o wszelkich zadaniach i lokalizacji patrolu. Dodatkowo, w razie wystąpienia potrzeby, CZD została upoważniona do podejmowania decyzji o powołaniu zespołu kontroli mobilnej i zespołu kontroli interwencyjnej z posiadanych zasobów i środków organizacyjnych (przede wszystkim w patroli działających w ramach CZR-1-1 i CZR-1-2, w razie potrzeby ze wszystkich dostępnych w danym momencie funkcjonariuszy).

Realizując zalecenia Służba Dyżurna odpowiada, za uruchomienie lub odstąpienie od uruchomienia czynności kontrolnych i wraz z kierownikiem działu realizacji odpowiada za uruchomienie kontroli będących reakcją na zdefiniowane ryzyko.

Funkcjonariusze Służby Dyżurnej na dzień rozpoczęcia kontroli nie posiadali uprawnień umożliwiających tworzenie i modyfikowanie zastrzeżeń w trybie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 7 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 30 listopada 2018 r. w sprawie automatycznej analizy ryzyka. Uprawnienia do tworzenia zastrzeżeń zostały przyznane funkcjonariuszom komórek analizy ryzyka oraz wymiany informacji międzynarodowej. Funkcjonariusze Referatu Służby Dyżurnej – Dyżurny Koordynator w trakcie kontroli uzyskali uprawnienia do systemu umożliwiające tworzenie i modyfikowanie zastrzeżeń w trybie, o którym mowa w § 3 ust.1 pkt 7 zarządzenia Ministra Finansów w sprawie automatycznej analizy ryzyka.

W okresie objętym kontrolą Służba Dyżurna w ramach wykonywanych czynności i analiz nie uzyskała informacji, które stanowiłyby podstawę do modyfikacji lub wyłączenia zastrzeżeń w programie SENT. Takie informacje, na podstawie wyników prowadzonych analiz lub prowadzonych spraw, pozyskała komórka analizy ryzyka oraz wymiany informacji międzynarodowej. W okresie objętym kontrolą zgłoszono 6 wniosków o złożenie 14 zastrzeżeń poprzez System ZISAR I na systemach EMCSPL2, SENT, AIS.

W Lubuskim Urzędzie Celno-Skarbowym organizacja w obszarze tworzenia zastrzeżeń w trybie art. 12a ustawy SENT zakłada, że monitoring i analizy w celu identyfikacji oraz weryfikacji przemieszczania wyrobów podlegających SENT, mogących naruszać przepisy prawa, w tym pod kątem możliwości zastosowania trybu wskazanego w art. 12 a ustawy o systemie monitorowania drogowego i olejowego przewozu towarów, prowadzą komórki analizy ryzyka i wymiany informacji międzynarodowej oraz funkcjonariusze z komórek realizacji. Zastrzeżenia do rejestru SENT w trybie art. 12a ustawy o monitorowego i kolejowego przewozu towarów są zakładane zgodnie z wytycznymi zawartymi w piśmie Departamentu Zwalczenia Przestępczości Ekonomicznej nr DZP10.K077.23.2019 z maja 2019 r.

W związku z tak przyjętą organizacją w obszarze tworzenia zastrzeżeń w trybie art. 12a ustawy SENT Służba Dyżurna LUCS nie inicjowała przedmiotowych zastrzeżeń.

Pozostałe komórki LUC-S również, nie wnioskowały o zastrzeżenia w trybie art. 12 a ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów. W piśmie nr 418000-

CZD.033.170.2019.17 z dnia 14.10.2019 r. Naczelnik Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego wskazał, że wg. informacji pozyskanych z Centrum Kompetencyjnego – Dział ds. wyrobów energetycznych i Centrum SENT Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego, powyższe zastrzeżenia funkcjonują w skali kraju głównie na SENT3000 – realizacja przewozu rozpoczynająca się i kończąca poza terytorium kraju.

OCENA KONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI

Funkcjonowanie komórek realizacji w Lubuskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Gorzowie Wlkp. w zakresie kontroli realizowanych w oparciu o przepisy ustawy SENT oraz komórki Służby Dyżurnej należy ocenić **pozytywnie z uchybieniami**.

W Lubuskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Gorzowie Wlkp. w pionie zwalczania przestępczości ekonomicznej utworzone zostały wyspecjalizowane komórki realizacji SENT, których zadaniem jest przeprowadzanie kontroli przewozu towarów na zasadach określonych w ustawie o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów. Zadania w zakresie kontroli zostały określone w Regulaminie organizacyjnym dla poszczególnych komórek realizacji SENT oraz w zakresach obowiązków funkcjonariuszy. W toku kontroli stwierdzono przypadek braku aktualnego zakresu obowiązków. Stwierdzono również, że funkcjonariusz przydzielany do 2-osobowego zespołu kontrolnego nie posiadał upoważnienia do przeprowadzania kontroli.

Kontrole przewozu towarów na zasadach określonych w ustawie o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów, realizowane przez komórki realizacji SENT skoncentrowane są przede wszystkim w stałych punktach kontrolnych usytuowanych w pobliżu byłych drogowych przejść granicznych. Kontrole poza punktami stałymi prowadzone są przez zespoły kontroli interwencyjnej stałego Zespołu Kontroli Interwencyjnej, utworzonego w ramach komórek realizacji SENT. W zależności od potrzeb lub przy pełnych składach osobowych patroli w punktach stałych, tworzone są też zespoły mobilne. Kontrole towarów na zasadach określonych w ustawie o SENT poza stałymi punktami kontroli prowadzone są również przez pozostałe komórki realizacji.

Na dzień 31.08.2019 r. obsada kadrowa grup kontrolnych jest na poziomie rekomendowanym w piśmie Szefa KAS nr DZP.1404493.2017 z dnia 31.03.2017 r. Natomiast nie jest zrealizowany zalecany w ww. piśmie poziom obsady kadrowej patroli interwencyjnych.

Funkcjonariusze realizujący zadania w zakresie kontroli przewozu towarów, na zasadach określonych w ustawie SENT posiadają zarówno samochody oznakowane, wyposażone w system łączności ADAM czy OCR, jak również nieoznakowane wykorzystywane do bieżącej pracy komórek, ale także do przygotowywania uczestnictwa w operacjach od lokalnych po międzynarodowe. Wyposażenie zarówno pojazdów, jak i sprzęt którym dysponują w trakcie przeprowadzania kontroli pozwala na wykonywanie zadań i sporządzanie dokumentacji kontroli w sposób prawidłowy.

Funkcjonariusze w trakcie prowadzonej kontroli na podstawie ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi stosują wzory i przepisy wskazane w obowiązujących aktach prawnych. Jednakże wystąpiły przypadki, w których stwierdzono nieprawidłowości lub dokonanie czynności w sposób niezgodny z przepisami.

W zakresie terminowości przekazywania dokumentacji kontrolnej do komórki orzeczniczej nie stwierdzono nieprawidłowości, dokumentacja pokontrolna była przekazywana bez zbędnej

zwłoki. Natomiast w przypadkach, gdy okres pomiędzy sporządzeniem protokołu kontroli a przekazaniem dokumentacji był dłuższy niż 20 dni roboczych funkcjonariusze komórek realizacji SENT dokonywali dalszych ustaleń i wyjaśnień w przedmiotowej sprawie.

Dokonując oceny w zakresie efektywności prowadzenia kontroli należy wziąć pod uwagę zarówno liczbę przeprowadzonych kontroli przez komórki realizacji SENT w skali kraju, jak również liczbę kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości. Z danych wynika, że Lubuski Urząd Celno-Skarbowy w Gorzowie Wlkp. przeprowadził najwięcej kontroli w zakresie stosowania przepisów ustawy o SENT, w których stwierdzono uchybienia. Zestawiając natomiast liczbę zakończonych postępowań administracyjnych w komórkach orzeczniczych - 229 spraw do przekazanych protokołów pokontrolnych w przedmiocie ujawnionych nieprawidłowości podczas kontroli SENT – 314 spraw, wynik wynosi blisko 73%. Spośród 229 spraw – w 11 sprawach podjęto decyzję o odstąpieniu od nałożenia kary pieniężnej, 96 spraw zakończono poprzez nałożenie kary pieniężnej, 11 spraw umorzono, 2 sprawy zostały połączone w z innymi postępowaniami, a w 99 sprawach zostały złożone odwołania od wydanych decyzji Naczelnika LUCS. Ponadto spośród przeprowadzonych przez komórki realizacji SENT w kontrolowanym obszarze kontroli pozytywnych w 2018 r., w 99 przypadkach odstąpiono od wszczęcia postępowania. Jak wynika z wyjaśnień przyczynami braku podstawy do wszczęcia postępowania w zakresie wymierzenia kary pieniężnej były dokonane ustalenia i otrzymane wyjaśnienia w okresie po zakończonej kontroli, otrzymane wyniki badań próbek towarów, ale także dokonane ustalenia przez Zastępców Naczelnika LUCS, Zastępcy Dyrektora Departamentu w MF zaakceptowane przez Naczelnika LUCS w zakresie sposobu postępowania z niezgodnościami ustalonymi w systemie SENT i prawidłowym stosowaniem przepisów ustawy o SENT.

Oceniając prawidłowość działania komórki Służby Dyżurnej w kontekście wytycznych pisma nr DZP10.K077.77.2019 z dnia 27.05.2019 r. należy zwrócić uwagę na specyfikę lokalizacji Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego, położonego przy granicy kraju, obejmującego szlaki tranzytowe i transportowe pomiędzy Polską a krajami członkowskimi UE, ale na obszarze o ograniczonym transporcie wewnętrznym towarów objętych systemem monitorowania przewozu i obrotu oraz utworzenie stałych punktów kontrolnych SENT na głównych szlakach transportowych. Z uwagi na powyższe okoliczności większość kontroli przewozów ze zidentyfikowanym ryzykiem i zastrzeżeniem o konieczności przeprowadzenia kontroli, wśród których znaczną ilość stanowią kontrole w trybie art. 12a ustawy o SENT, realizowane są przez komórki realizacji SENT w stałych punktach kontrolnych lub w wyznaczonych miejscach kontroli.

Służba Dyżurna monitoruje trasy przewozu w czasie rzeczywistym, na bieżąco realizuje czynności w zakresie uruchomienia lub odstąpienia od uruchomienia czynności kontrolnych w stosunku do przewozów ze zidentyfikowanym ryzykiem. Zastrzeżenia w systemie SENT są bieżąco analizowane i przekazywane odpowiedniej stałej grupy kontrolnej celem podjęcia stosowanych czynności lub do innego urzędu celno-skarbowego.

W przypadku konieczności przeprowadzenia kontroli poza stałym punktem kontroli CZD współpracuje z Zespołem Kontroli Interwencyjnej wyznaczając zadania zespołowi kontrolnemu. Dodatkowo, w razie wystąpienia potrzeby, CZD została upoważniona do podejmowania decyzji o powołaniu zespołu kontroli mobilnej i zespołu kontroli interwencyjnej z posiadanych zasobów i środków organizacyjnych. Realizując zalecenia Służba Dyżurna odpowiada, za uruchomienie lub odstąpienie od uruchomienia czynności kontrolnych i wraz z kierownikiem działu realizacji odpowiada za uruchomienie kontroli będących reakcją na zdefiniowane ryzyko.

Z uwagi na przyjęte w Lubuskim Urzędzie Celno-Skarbowym rozwiązania organizacyjne, zgodnie z którym monitoring i analizy w celu identyfikacji oraz weryfikacji przemieszczania wyrobów podlegających SENT, mogących naruszać przepisy prawa realizują komórki analizy ryzyka i wymiany informacji międzynarodowej oraz funkcjonariusze z komórek realizacji,

funkcjonariusze CZD nie posiadali uprawnień umożliwiających tworzenie i modyfikowanie zastrzeżeń w trybie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 7 zarządzenia Ministra Finansów w sprawie automatycznej analizy ryzyka.

NIEPRAWIDŁOWOŚCI

W trakcie kontroli w Lubuskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Gorzowie Wlkp. stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

Uchybienia:

1. W zakresie zadań i obowiązków funkcjonariuszy komórki CZR-3-1 ujęto zadanie wychodzące poza zakres zadań komórki określony z Regulaminie organizacyjnym, które faktycznie nie jest realizowane.
2. Funkcjonariusz przeniesiony do komórek realizacji SENT od 1.07.2019 r., na dzień 31.08.2019 r. nie posiadał zakresu obowiązków z komórki CZR-3-1 kontroli oraz upoważnienia do nakładania kary grzywny w drodze mandatu.
3. Sporządzanie protokołów kontroli w sposób nierzetelny lub niedokładny.
4. Brak wskazania podstawy prawnej w protokole kontroli lub wskazanie w sposób ogólny naruszenia przepisów przez podmiot objęty kontrolą.

Nieprawidłowość:

1. Brak w aktach dokumentacji oraz zapisów w protokole kontroli w związku z pobraniem próbki towaru.
2. Brak kompletnej dokumentacji w aktach kontroli wynikającej z przepisów prawa, pomimo zawartych w protokole kontroli informacji o dokonanych w tym zakresie czynnościach.
3. Funkcjonariusz przeniesiony do komórek realizacji SENT od 1.07.2019 r. przydzielany do zespołu kontrolnego nie posiadał upoważnienia do prowadzenia kontroli.

ZALECENIA

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli nieprawidłowościami Izba Administracji Skarbowej w Zielonej Górze zaleca:

1. Dokonać przeglądu i aktualizacji zakresów zadań funkcjonariuszy pełniących służbę w komórce CZR-3-1, pod kątem aktualności realizowanych zadań oraz zgodności zadań z Regulaminem organizacyjnym Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego.
2. Wskazywać w protokołach kontroli szczegółowe ustalenia w zakresie weryfikacji rodzaju przewożonego towaru, w tym sposobu dokonanych ustaleń.
3. Ujednolicić zasady sporządzania protokołów, a zwłaszcza w obszarze czynności przeprowadzonych w czasie kontroli, opisu dokonanych ustaleń ze wskazaniem naruszonego przepisu/przepisów, podpisywania/parafowania poszczególnych stron protokołów.
4. Przeprowadzić szkolenia wszystkich funkcjonariuszy dokonujących kontroli w zakresie SENT pod kątem sporządzania i kompletowania protokołów kontroli oraz innej dokumentacji sporządzanej w ramach kontroli, a także stosowania przepisów ustawy o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów.

5. Objąć okresową kontrolą funkcjonalną zadania w zakresie sporządzania dokumentacji kontrolnej przez komórki realizacji SENT.

Sprawozdanie z kontroli liczy łącznie 18 stron.

Zielona Góra, dnia października 2019 r.

Kierownik jednostki kontrolującej

.....
(data i podpis)

Podpis na oryginale
DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
w Zielonej Górze
Adam Andrzejewski

*niewłaściwe skreślić